Advies aan B en W

Onderwerp

Participatiewet, onderdeel WWB-maatregelen

Datum	9 december 2014	**Naam steller,**	Erik Megens / Edith Langen
Kenmerk		**telefoon**	
Afdeling	Werk en Inkomen	**Portefeuillehouder**	René Peters

Voorstel

1. De notitie 'Participatiewet, onderdeel WWB-maatregelen' vaststellen.
2. De beleidsregels kostendelersnorm 2015 vaststellen.
3. De notitie wijzigingen minimabeleid 2015 vaststellen.
4. De notitie individuele studietoeslag 2015 vaststellen.
5. De beleidsregels terug- en invordering 2015 vaststellen.
6. De beleidsregels bestuurlijke boete 2015 vaststellen.
7. De beleidsregels verhaal 2015 vaststellen.
8. De notitie zoektermijn 27 + vaststellen.
9. De volgende verordeningen voorlopig vaststellen en aan de gemeenteraad aanbieden om definitief vast te stellen:
   - Verordening individuele inkomenstoeslag 2015;
   - Verordening Meedoen is belangrijk 2015;
   - Verordening individuele studietoeslag 2015;
   - Afstemmingsverordening 2015;
   - Handhavingsverordening 2015;
   - Verordening verrekening bestuurlijke boete 2015;
   - Verordening cliëntenparticipatie 2015.
10. De concept brief aan de WMO-raad met de reactie op de advisering WWB-maatregelen vaststellen en ondertekenen.

Aanleiding

Op 28 oktober heeft uw college de bovenstaande notities, beleidsregels en verordeningen besproken, voorlopig vastgesteld en in de inspraak gebracht. De inspraakperiode liep tot en met 2 december.
Vanaf 1 januari 2015 is de Wet werk en bijstand (WWB) onderdeel van de Participatiewet. De naam WWB verdwijnt; we spreken alleen nog van Participatiewet. In bijgevoegde notitie 'Participatiewet, onderdeel wijzigingen WWB-maatregelen' worden alle onderwerpen op het gebied van de bijstand behandeld. U vindt de notitie als bijlage 1.

In dit advies gaan we alleen in op de wijzigingen in de WWB, andere wijzigingen vanuit de Participatiewet, zoals beschut werken, loonkostensubsidie en garantiebanen volgen in een apart advies.

Reacties vanuit de inspraak

Vanuit de WMO-raad is een advies ontvangen als reactie op de wijzigingen van de WWB. Deze reactie is bijgevoegd als bijlage 16. Verdere reacties zijn tijdens de inspraakperiode niet ontvangen. De WMO-raad heeft adviezen op de diverse onderdelen gegeven en heeft een aantal vragen ter verduidelijking gesteld. In bijlage 17 vindt u de concept brief waarin de adviezen en vragen puntsgewijs beantwoord worden.
Naast een aantal vragen die vanuit de wettelijke wijzigingen makkelijk te beantwoorden zijn en onderwerpen waarmee de raad akkoord gaat, vragen de volgende onderwerpen om wat meer uitleg.

- Individuele bijzondere bijstand
  Met name de ontwikkelingen rondom de collectieve ziektekostenverzekering, de afschaffing van de regelingen Compensatie Eigen Risico (CER) en de Wet tegemoetkoming Gehandicapten en Chronisch zieken (WtGC) waren voor de WMO-raad onduidelijk. Dit is ook niet vreemd, omdat deze ontwikkelingen nog steeds lopen. Op het moment dat het advies gevraagd werd moesten de zorgverzekeraars hun aanbod voor 2015 nog doen. Premies waren nog niet bekend, pakketten moesten nog samengesteld worden. In de beantwoording van de vragen wordt de huidige stand van zaken weergegeven.
- Maatwerk
  De WMO-raad wil graag referentiepunten voor maatwerk. Maatwerk is de belangrijkste voorwaarde voor het werken in het sociale domein. Het is voor consulenten de manier om voor elk individu passende besluiten te kunnen nemen. Dit gaat niet samen met vastgestelde referentiepunten.
- Zoektermijn 27+
  De WMO-raad is tegen het opleggen van een zoektermijn aan belanghebbenden van 27 jaar of ouder. Oss hanteert de zoektermijn van 27+ al vanaf 2012. Een onderzoek uit 2013 laat zien dat er geen nadelige effecten voor belanghebbenden zijn. Problematische situaties zijn niet gesignaleerd. Ongeveer 40 % van degenen waarvoor de zoektermijn geldt maakt na de zoektermijn geen aanspraak op een uitkering. Het instrument zoektermijn is ook voor personen vanaf 27 jaar een goed middel om bijstandsafhankelijkheid te voorkomen. In de zoektermijn gaat men op zoek naar werk en krijgt men instrumenten aangeboden om snel aan het werk te komen.
  In dit najaar zijn er kamervragen gesteld over het toepassen van de zoektermijn 27+. Uit de beantwoording van deze vragen blijkt dat de Osse aanpak past binnen de wettelijke kaders.
- Cliëntenondersteuning
  De WMO-raad wil graag dat er cliëntenondersteuning of een informatiepunt voor minima aanwezig is. Wij denken dat we voldoende informatie kunnen geven. Elke cliënt heeft een vaste

consulent die zijn/haar aanspreekpunt is. Verder zijn er medewerkers van het Telefonische Informatie Punt gespecialiseerd in Werk, Inkomen en Zorg. Zij kunnen eenvoudige vragen direct beantwoorden en moeilijkere vragen doorzetten. Ook is op de website van de gemeente Oss de actuele informatie beschikbaar.

Beoogd effect

De Participatiewet is strenger dan de WWB en geeft de gemeente minder beleidsvrijheid. Daar waar die vrijheid wel aanwezig is wil de gemeente Oss kwetsbare groepen zoveel mogelijk beschermen. Zo kan met het minimabeleid de gemeente wat compensatie bieden voor de nieuwe maatregelen. Het pakket van verordeningen en beleidsregels maakt voor belanghebbenden inzichtelijk hoe de gemeentelijke beleidsvrijheid is ingevuld.

Argumenten

1.1 De notitie 'Participatiewet, onderdeel WWB-maatregelen' vaststellen.

De bijgevoegde notitie 'Participatiewet, onderdeel wijzigingen WWB-maatregelen' geeft een overzicht van de wijzigingen en de gemeentelijke beleidsruimte. Ook worden voorstellen gedaan voor de invulling van de gemeentelijke beleidsruimte. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. *Kostendelersnorm*

Kort gezegd betekent de kostendelersnorm dat als meerdere volwassenen een woning delen de bijstandsuitkering daarop aangepast wordt. Hoe meer personen van 21 jaar of ouder in de woning, hoe lager de bijstandsuitkering per persoon. De reden hiervoor is dat als er meer personen in één woning wonen, zij de woonkosten kunnen delen.

2. *Strengere arbeidsverplichtingen*

Wie een bijstandsuitkering heeft, heeft meestal ook arbeidsverplichtingen. Die houden in dat je zelf zo veel mogelijk doet om weer te werken of actief mee te doen in de samenleving. De arbeidsverplichtingen zijn niet nieuw, maar in de Participatiewet zijn ze uitgebreider beschreven. Ook zijn de maatregelen vanaf 2015 strenger. Bij het niet nakomen van de arbeidsverplichtingen verlaagt of stopt de uitkering.

3. *Minimabeleid*

Met het minimabeleid kan de gemeente wat compensatie bieden voor de nieuwe maatregelen. Er kunnen meer kwetsbare groepen gebruik maken van een individuele inkomenstoeslag en de collectieve ziektekostenverzekering door de inkomensgrens te verhogen.
De collectieve ziektekostenverzekering biedt meerdere pakketten, waardoor deelnemers ervoor kunnen kiezen om zeer uitgebreid verzekerd te zijn. Het is zelfs mogelijk om het eigen risico geheel te laten vergoeden.
De bijdrage voor deelname aan sociale en culturele activiteiten kan verhoogd worden van € 100 per jaar naar € 150.

De notitie en alle verdere stukken zijn in nauwe samenwerking tussen de 12 gemeenten van Brabant Noord Oost[1] tot stand gekomen. Het draagvlak voor samenwerking in de regio is groot. Voor alle uitkeringsgerechtigden in de regio gelden dezelfde regels. Alleen in het minimabeleid zijn regionale verschillen te vinden.

2.1 De diverse beleidsregels en notities vaststellen.

Door het vaststellen van de beleidsregels en de notities 'wijzigingen minimabeleid 2015', 'individuele studietoeslag 2015' en 'zoektermijn 27+' kan vanaf januari 2015 de nieuwe wetgeving uitgevoerd worden. Bijstandsaanvragen vanaf 1 januari kunnen door deze vaststelling volgens de nieuwe regels beoordeeld worden.

3.1 De diverse verordeningen door de gemeenteraad laten vaststellen

Het verdwijnen van de naam WWB, de nieuwe maatregelen en gewijzigde voorzieningen zorgen ervoor dat er nieuwe verordeningen vastgesteld moeten worden. Soms is de wijziging klein (bijvoorbeeld alleen naamwijziging). Soms is de wijziging ingrijpend of is er sprake van een geheel nieuwe verordening. In totaal moeten zeven verordeningen vastgesteld worden.

Kanttekeningen

1.1 Minder lokale kleuring door regionale samenwerking

Door binnen alle regiogemeenten hetzelfde beleid te voeren is minder lokale kleuring mogelijk. Samenwerken is geven en nemen.

1.2 Verordeningen niet voor januari 2015 vastgesteld door gemeenteraad

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft aangegeven dat een aantal verordeningen voor 1 januari 2015 vastgesteld moet zijn. De andere verordeningen, waaronder de Re-integratieverordening, hoeven pas 1 juli 2015 vastgesteld te worden. In onze regio is gekozen om alle verordeningen op het terrein van de Participatiewet in februari of maart 2015, in Oss in februari 2015, door de gemeenteraad te laten vaststellen. De verordeningen worden met terugwerkende kracht vastgesteld.
Door de beleidsregels in het kader van de WWB-maatregelen wel voor 1 januari door uw college vast te laten stellen zijn de risico's voor de uitvoering beperkt. De uitvoering kan hierdoor vanaf januari 2015 wel al volgens de nieuwe beleidsregels werken.

[1] Het betreft de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Uden, Veghel. Bernheze, Boekel en Veghel zijn vertegenwoordigd via ISD Optimisd.

Randvoorwaarden

a. Financiën

De voorlopige budgetten (eind september 2014) voor de uitvoering van de Participatiewet 2015 zijn:

Inkomensdeel (incl. Geffen)	€ 19.600.000	
Participatiedeel (excl. Geffen)[2]	€ 2.200.000	(re-integratiedeel)
	€ 21.400.000	(WSW deel)

Het budget voor de uitvoering van het armoedebeleid (bijzondere bijstand) bedraagt voor 2015:

Regulier/bestaand budget	€ 2.700.000	
Extra rijksbudget	€ 326.000	
Budget in het kader van de afschaffing Wtcg/CER	€ 1.160.287	
Totaal 2015	€ 4.186.287	(excl. Geffen)[2]

Voor de uitvoering van de Participatiewet zijn in de programmabegroting structureel extra middelen gereserveerd. Deze middelen zijn nodig om de nieuwe doelgroepen goed van dienst te kunnen zijn en om de nieuwe, extra werkzaamheden uit te voeren.

b. Communicatie

Voor de invoering van de Participatiewet, onderdeel WWB-maatregelen is een communicatieplan gemaakt dat uitgevoerd wordt. Alle mensen met een (periodieke) uitkering, voor Oss in totaal 2800 huishoudens, zijn onlangs door middel van de regionale brochure 'Van bijstand naar Participatiewet' geïnformeerd over alle wijzigingen als gevolg van de WWB-maatregelen. Verder worden alle personen waarvan de hoogte van de uitkering wijzigt als gevolg van de kostendelersnorm uitgenodigd voor een gesprek in het eerste halfjaar van 2015.
Met de WMO adviesgroep Werk, Bijstand en Minimabeleid is op 30 juni en 27 oktober gesproken over de komende wijzigingen.

c. Uitvoering

Intern wordt op dit moment hard gewerkt om de nieuwe wetgeving te implementeren. Vanaf 1 januari 2015 moet volgens de nieuwe regels gewerkt worden. Denk daarbij aan systeemaanpassingen en ICT- releases, het aanpassen van documenten, informeren en spreken van burgers en samenwerkingspartners en het opleiden van medewerkers op nieuwe regels en op nieuwe taken.

[2] De bedragen voor het participatiedeel en het armoedebeleid voor Geffen zijn door het Rijk nog niet bekend gemaakt.

d. Overlegd met

Jan van Nistelrooij	businesscontroller GF&C
Ester Biezen	hoofd Werk en Inkomen PWI

Bijlagen

1. Notitie 'Participatiewet, onderdeel WWB-maatregelen'
2. Beleidsregels kostendelersnorm 2015
3. Notitie wijzigingen minimabeleid 2015
4. Notitie individuele studietoeslag 2015
5. Beleidsregels terug- en invordering 2015
6. Beleidsregels bestuurlijke boete 2015
7. Beleidsregels verhaal 2015
8. Notitie zoektermijn 27 +
9. Verordening individuele inkomenstoeslag 2015
10. Verordening Meedoen is belangrijk 2015
11. Verordening individuele studietoeslag 2015
12. Afstemmingsverordening 2015
13. Handhavingsverordening 2015
14. Verordening verrekening bestuurlijke boete 2015
15. Verordening cliëntenparticipatie 2015
16. Advies WMO-raad WWB-maatregelen van 23-11-2014 (ontvangen 02-12-2014)
17. Concept brief als reactie op advies WMO-raad WWB-maatregelen